

Huvudansökan, kandidatprogram i kulturforskning

Urvalsprov 28.5.2021 kl. 14.00–17.00

Läs noggrant igenom alla anvisningar

Provet består av 2 delar. Provet tar 3 timmar. Du kan fördela tiden på de olika delarna hur du vill. Du kan fritt förflytta dig mellan de olika delarna under provets gång. Om någon del blir på hälft sparas den senaste versionen som ditt provsvar. Svara på alla delar.

Under provet får du öppna endast urvalsprovssystemet och en separat materialfil. Du kan planera dina svar och skriva egna anteckningar på konceptpappret. Anteckningarna på konceptpappret beaktas inte i bedömningen.

Bedömningen av urvalsprovet

Urvalsprovet består av 2 delar. I del 1 kan du få 0–60 poäng och i del 2 kan du få 0–40 poäng. Del 1 bedöms för alla som deltagit i provet och de sökande rangordnas utgående från resultatet. Del 2 bedöms endast för de 84 sökande som klarat sig bäst i del 1. Om flera sökande har samma poäng som den 84 bästa sökande, bedöms del 2 för alla dessa sökande.

Du kan bli antagen endast om du får minst 30 poäng i del 1 och minst 20 poäng i del 2. Poängen för alla delar räknas ihop. De sökande som får flest poäng antas.

Förhandsmaterial för urvalsproven

Haapoja-Mäkelä, Heidi 2020. Silencing the Other's Voice? On Cultural Appropriation and the Alleged Finnishness of Kalevalaic Runo Singing. *Ethnologia Fennica* 47 (1), 6-32. ISSN 2489-4982

Herva, Vesa-Pekka & Antti Lahelma 2019. Northern Archaeology and Cosmology: a Relational View. London: Routledge. (Luvut 1 & 2, s. 1-45). ISBN 978-0-429-43394-8

Jönsson, Håkan 2019. Tales from the Kitchen Drawers: the Microphysics of Modernities in Swedish Kitchens. *Ethnologia Scandinavica* 49 (1), 5-21. ISSN 2003-6043

Del 1

Uppgifter som baserar sig på provlitteraturen (0–60 poäng)

Uppgifterna i del 1 baserar sig på följande litteratur för urvalsprovet:

- 1) Jönsson, Håkan 2019. Tales from the Kitchen Drawers: the Microphysics of Modernities in Swedish Kitchens. *Ethnologia Scandinavica* 49 (1), 5-21. ISSN 2003-6043
- 2) Herva, Vesa-Pekka & Antti Lahelma 2019. *Northern Archaeology and Cosmology: a Relational View*. London: Routledge. ISBN 978-0-429-43394-8. Kapitel 1. Introduction: Northern Exposure. (s. 1–21) och kapitel 2. Stone-worlds. (s. 25–45)
- 3) Haapoja-Mäkelä, Heidi 2020. Silencing the Other's Voice? On Cultural Appropriation and the Alleged Finnishness of Kalevalaic Runo Singing. *Ethnologia Fennica* 47 (1), 6-32. ISSN 2489-4982

Definiera följande begrepp. Skriv tydliga svar genom att använda ett korrekt språk och hela meningar, inte punktlistor.

Uppgift 1.1

"Att tysta" (*silencing*) och "att ge röst" (*giving voice*) enligt Haapoja-Mäkeläs artikel. (0–15 poäng, max. 1100 tecken, inklusive mellanslag)

Poängkriterier 1.1

- Begreppen att tysta och att ge röst hänger samman med diskussionerna om kulturell appropriering. I diskussionen om kulturell appropriering bör fokus ligga på approprieringens negativa verkan och på skada som görs, såsom att någon tystas, snarare än på en definition av "utomstående" och "insider". (1 p)
- Tystande handlar om att dominerande system tystar somliga röster, som ofta befinner sig i socialt marginella positioner. (4 p)
- Enligt Matthes kan det leda till ett essentialistiskt begrepp om kultur om man försöker definiera kulturell appropriering, eftersom tillhörighet till en kulturell grupp är omöjlig att definiera uttömmande. (1 p)

I artikeln tas följande empiriska exempel på tystande upp:

- Tystandet av ingermanländskhet, så att ingerlandares förflutna och traditioner blir ett finskt förflutet och kulturarv. (1 p)

- Tystande av en plats i bemärkelsen att det område där traditionen med runosång togs upp har fogats till det politiska område som är dagens Finland. (1 p)
- Tystande av individer, med vilket avses att de som tidigare framfört runosång har tystats genom att runosångare inte framhålls som individer. (1 p)
- Att ge röst är en metafor för att tillskriva aktörskap och framhålla en social position, ofta för grupper och individer med marginell ställning i samhället. (4 p)
- I samband med röstgivande måste man begrunda vem som i slutändan faktiskt talar, forskaren eller aktören, och på vilka arenor och till vem talandet riktas. (1 p)

Uppgift 1.2

”Modern” och ”post-modern” enligt Jönssons artikel. (0–15 poäng, max. 1100 tecken, inklusive mellanslag)

Poängkriterier 1.2

För att få över 8 poäng för svaret ska provdeltagaren ha beskrivit både det moderna och det postmoderna var för sig. Frågan kan ge poäng på flera olika sätt eftersom texten för urvalsprovet (Jönsson) inte entydigt hierarkiserar aspekterna. Provdeltagaren ska tydligt basera sitt svar på provmaterialet.

Det moderna (för varje aspekt 1–2 poäng, beroende på hur noggrant och uttömmande den behandlats; totalt max. 8 p):

- Åsyftar i detta sammanhang den kulturella och samhällsliga förändring som skett i västvärlden särskilt under 1900-talet
- Att köket avskiljt sig som ett fristående rum
- Den teknologiska utvecklingsberättelsen är viktig; industrialiseringens betydelse
- Marknadsekonomins växande betydelse
- Avförtrollning (disenchantment) och sekularisering, det vill säga religionens minskade betydelse
- Noggrant avgränsade könsroller
- Samlevnaden av sinsemellan olika värdesystem, deras inbördes beroende

Det postmoderna (för varje aspekt 1–2 poäng, beroende på hur noggrant och uttömmande den behandlats; totalt max. 8 p):

- Sentida och ännu pågående fas av den moderna eran
- Det karakteristiska är förändring och stor mångfald
- Allt större rörlighet för varor, idéer och värderingar

- "Space-time compression", komprimering av rumtiden, det vill säga att substansen i olika epoker och platser finns närvarande i nutiden till följd av informationens rörlighet.
- Nostalgi och autenticitet är viktiga
- Friare könsroller
- Krympande förtroende för de starka, moderna institutionerna (t.ex. vetenskapen)
- Individcentrering, hedonism och vikten av personlig erfarenhet (upplevelser) också i köket

Uppgift 1.3

"Det rastlösa köket" (*restless kitchen*) enligt Jönssons artikel. (0–15 poäng, max. 1100 tecken, inklusive mellanslag)

Poängkriterier 1.3

I frågan åsyftades Elisabeth Shoves begrepp *restless kitchen*, som behandlades på s. 14 i artikeln. För att få fulla poäng ska provdeltagaren ha nämnt följande aspekter som Shove kopplar till begreppet:

- 1) "det rastlösa köket" åsyftar kökens nya roll som tecken på ett gott liv. (6 p)
- 2) det är kopplat till ett ökat intresse för matlagning. (1 p)
- 3) men också den stigande nivån på köksutrustningen är karakteristisk (förändringen handlar särskilt om det ökande antalet köksapparater). (3 p)
- 4) Köket befinner sig ständigt i rörelse (2 p) och möbler byts ut frekvent (i genomsnitt vart sjunde år, medan det tidigare bara skedde vart tjugonde år). (1 p)
- 5) användningen av internet hänger samman med denna förändringen: numera kan man göra virtuella rundvandringar i välutrustade kök (medan man förr i tiden bara kunde se sådana kök på riktigt i samband med olika kringresande utställningar). (1 p)
- 6) I det rastlösa köket finns det oanvända föremål. (1 p)

Uppgift 1.4

"Relationalitet" (*relationality*) enligt kapitlen i Hervas och Lahelmas bok. (0–15 poäng, max. 1100 tecken, inklusive mellanslag)

Poängkriterier 1.4

- Föremål för arkeologiskt intresse under hela 2000-talet. Det relationella perspektivet inbegriper olika teoretiska strömningar som delar en grundidé även om deras begrepp skiljer sig från varandra. (1 p)

- Fokus ligger på tanken om materialitet och aktörskap hos annat än människor, som inverkar på hur vår verklighet tar form. (3 p)
- Frågan handlar om kunskapsformer där det är vanligt med interaktion och sammanflätning med icke-mänskliga aktörer. (3 p)
- Eftersom det relationella tänkandet är en motpol till det västerländska så kallade rationella tänkandet, kan det te sig magiskt och irrationellt. (2 p)
- Den relativa kunskapen har inte försvunnit från västvärlden, men modernismen har gett upphov till en hegemonisk kunskapsform som dominerar. (1 p)
- Kritiskt mot dualistiskt tänkande kring åtskillnad av subjekt och objekt. Eftersträvar ofta att upplösa gränsdragningen mellan subjekt/objekt. (2 p)
- Kritiskt mot det antropocentriska (människocentrerade) och essentialistiska tänkande som dominerar i det västerländska tänkandet. (2 p)
- Den kroppsliga kunskapen är viktig. (1 p)

Del 2

Uppgifter baserade på vidfogat material (0–40 poäng)

Uppgifterna i del 2 baserar sig på följande material:

2.1 Textmaterial: Asare, Felix 2020. What happened to rock music's black history? Varsity 30.10.2020.

2.2 Bildmaterial: Bild 1. Dolk i röd skiffer från Pyhäjoki med björnhuvud som dekor. Bild: Markku Haverinen / Museiverket (CC BY 4.0).

Sätt dig noggrant in i materialet. Skriv dina svar tydligt i essäform genom att använda ett korrekt språk och hela meningar, inte punktlister. Svara på båda frågorna.

Textmaterial 2.1

What happened to rock music's black history?

As Black History Month draws to a close, Felix Asare delves into a time where black rock artists weren't scarce, and why that changed.

By Felix Asare, VARSITY 30.10.2020

We live in an age where the global music scene is arguably more diverse than at any other point in our history. Although this is something to be celebrated, it can also make it easy to neglect some of the current issues that we face. For example, the very fact that music as a whole is so diverse often masks how individual genres tend to be lacking in diversity. Rock music is one such example, as for many of us the number of black rock artists can seem to be of little significance due to the popularity of hip-hop, just as the lack of female artists is somewhat mitigated by their prevalence in pop music. However, discussing the origins of rock music – and the cultural appropriation that established it as a major western genre – should perhaps encourage us to reconsider the significance of its limited diversity, and what this means for both the music industry and society as a whole.

Background

Throughout the 20th century there were numerous examples of cultural appropriation in the West, with music and the other arts being particularly affected. In her 1973 essay *Ripping off Black Music*, Margo Jefferson discusses the social implications of rock music while also analysing the historical practices that paved the way for its appropriation. Jefferson and her fellow historians attribute many of the problems with rock music to the practice of minstrelsy which began in the early 19th century: this involved white performers such as Al Jolson and George Chisholm using blackface to mimic and deprecate black people as a form of entertainment for white audiences. The practice continued over the course of more

than a century, with even the BBC having its own blackface programme entitled *The Black and White Minstrel Show*, which only stopped airing in 1978. As a result, minstrelsy in the West normalised both the appropriation of black culture for white audiences and the image of 'black' performers entertaining these audiences, despite the fact that black people were entirely excluded from these events.

The beginning of a new genre

The birth of rock 'n' roll in the 1950s came as a direct result of both minstrelsy and the increasing popularity of rhythm and blues, which was regarded as a 'black genre'. As segregation laws were still in effect, the musicians, producers, managers and audiences were nearly all African American, however the lack of wealth and resources in their communities meant that they had limited access to radio broadcasting. Nonetheless, the music found its way to young white audiences through live shows and some recordings, prompting a reaction from white-owned radio stations and producers: the creation of rock 'n' roll. Driven by the commercial incentive, the new genre was manufactured by appropriating the musical features of rhythm and blues and repurposing them for white audiences. The success and popularity of rock 'n' roll surpassed those of rhythm and blues within a matter of years due to its exploitation of a much richer community, and soon the first rock stars such as Elvis Presley, Buddy Holly and the Beatles gained extreme wealth and fame. At its inception there were also a number of prevalent African American rock artists such as Little Richard and Chuck Berry who also enjoyed commercial success, however, this was in fact another direct link to minstrelsy. On the one hand, all rock 'n' roll artists performing for white audiences were arguably continuing the practice by appropriating the music of rhythm and blues artists, but in addition to this, the black rock 'n' roll artists themselves could be seen as another incarnation of the minstrel by performing for exclusively white audiences.

Jefferson labelled Elvis as the "greatest minstrel America ever spawned", due to the irony of him embodying the sentiment of minstrelsy without ever being formally recognised as one. Elvis allegedly never used blackface, openly denounced black people or proudly stated his cultural appropriation as a 'traditional' minstrel would, and yet he profited from black culture more than any minstrel before or after him. During his lifetime questions were raised about his authenticity and the extent to which he was exploiting black music, but this had little impact on his popularity or commercial success, and by the time of his death Elvis had almost become deified by the white audiences of the mid-20th century.

The death of rhythm and blues

By contrast, Jimi Hendrix was rebuked by his own people for playing rock music: in 1969 he was heckled at a concert which he performed in Harlem specifically for local African Americans, weeks after being idolised by thousands of white Americans at Woodstock festival. Hendrix strongly believed in diversity and racial equality, hoping that music could be used as a medium for achieving this, however many in the African American community viewed him as a traitor and a minstrel, with his race actually making him worse than the likes of Al Jolson in their eyes. When he was interviewed about the Harlem concert, he declared "I want to show them that music is universal, that there is no white rock or black rock" – a sentiment which aligned strongly with those of the civil rights movement of the time, but proved

significantly less popular within the context of the music industry. Furthermore, this statement could be seen in many ways to signify the death of rhythm and blues as a musical and racial antithesis to rock music. A little over two decades after the process of appropriation began, rock had now engulfed the commercial space of rhythm and blues, forcing the original genre to evolve into R&B, a blanket term for soul and funk.

Given that rock music's history is almost paradoxically based in both the simultaneous appropriation of black culture and the exclusion of black people, its current lack of black artists is perhaps of little surprise. From AC/DC and Queen to the likes of Foo Fighters and Led Zeppelin, the genre is filled with examples of white musicians who in many ways follow the precedent set by Elvis and his contemporaries 70 years ago. On the other hand, the examples of Tom Morello from Rage Against the Machine and Tosin Abasi of Animals as Leaders) are proof that contemporary black musicians can still be successful rock artists, but it is evident that they are decreasing every year, opting instead to pursue careers in genres more commonly associated with black communities. Furthermore this is not unique to rock music or even music as a whole, with the appropriation of black culture being seen in various other areas of society, whether it be in fashion, dance, food or even language. The extent to which black culture has been appropriated in this context however, means that rock music provides one of the starkest warnings of how we must not allow aspects of our social and cultural heritage to be erased from history.

Uppgift 2.1

Analysera texten ur tidskriften *Varsity* om rock-musikens historia utifrån kulturell appropriering (*cultural appropriation*).

Använd i din analys Heidi Haapoja-Mäkeläs artikel *Silencing the Other's Voice? On Cultural Appropriation and the Alleged Finnishness of Kalevalaic Runo Singing*, i publikationen *Ethnologia Fennica* 47 (1), 6–32. Orden "minstrelsy" och "blackface" i texten hänger samman med amerikansk populärkultur: "*Minstrelshower* var en underhållningsform i USA på 1800-talet, där särskilt vita artister svärtade ansiktet och målade läpparna röda (så kallat *blackface*) för att karikera den afroamerikanska befolkningens musik, seder och bruk, klädsel och dans" (ur artikeln på finskspråkiga Wikipedia). (0–20 poäng, max. 3000 tecken, inklusive mellanslag)

Skriv ditt svar utgående från textmaterialet.

Poängkriterier 2.1

Poäng ges om nedanstående huvudteman i svaret behandlas analytiskt och utifrån artikeln i urvalsprovet. I ett bra svar ligger huvudfokus på en analys av texten i *Varsity* och är inte ett referat av

den. Det ska inte heller vara alltför lösa betraktelser kring ämnet utan koppling till det givna materialet. För fulla poäng ska svaret förtjänstfullt ha behandlat de fyra nedanstående helheterna.

1. Allmän förståelse av begreppet kulturell appropriering så som Haapoja-Mäkelä beskriver det samt identifiering av kopplingen till texten i Varsity. (5 p)

- Haapoja-Mäkelä konstaterar att begreppet kulturell appropriering vanligtvis är normativt och signalerar att en handling är negativ, vilket framkommer eftertryckligt av den negativa tonen i Varsity-texten.
- Begreppet är ofta entydigt normativt – det signalerar en överträdelse. I bakgrunden finns ofta ett emancipatoriskt intresse, det vill säga att förbättra den aktuella gruppens position och peka ut andrafierande eller förtryckande praktiker. Det här är huvudtråden i Varsity-texten, eftersom den dryftar tillämpningen av konventioner på musik som uppfattas som svart för rock'n'roll som marknadsförs bland vita.
- Haapoja-Mäkelä kritiserar begreppet kulturell appropriering för att vara trendigt men underteoretiserat. Detta indikeras också delvis i Varsity-artikeln av att begreppet inte definieras utan att texten utgår från att läsaren delar skribentens förståelse av innebörden.

2. Frågor om ägande. (5 p)

- En kritik som Haapoja-Mäkelä framför mot kulturell appropriering handlar om det liberala individuella antagandet bakom begreppet: genom användning av det antas det att en kultur är något med en identifierbar ägare, såsom varor eller geografiska områden. Detta antagande går igen i Varsity-artikeln.
- Enligt Haapoja-Mäkelä är det emellertid ofta svårt att besvara frågan om vem som äger en kultur. Exempelvis är det i praktiken omöjligt att peka ut ägaren till runosången Oi Dai som hon tar upp – detta eftersom den är en folksång, eller trad, och alltså definitionsmässigt ett verk vars ursprungliga upphovsman eller upphovsmän är okända.
- Å andra sidan dryftar artikeln i Varsity även fall där de ursprungliga upphoven, det vill säga rhythm and blues-artister, ofta kan pekas ut. Skribenten nämner emellertid inga enskilda verk.
- Till skillnad från Haapoja-Mäkelä har skribenten i Varsity en färdig uppfattning om ägandet och utgår från antagandet att det kan fastslås tydligt – enligt skribenten är rhythm and blues-musik entydigt svart musik som togs i beslag för användning inom rock'n'roll som marknadsfördes till vita.

3. Tystande och röstgivande samt tematiken kring artister (5 p)

- Enligt Haapoja-Mäkelä har det alltså föreslagits att man, i stället för att tala om ägande eller om de som hör till eller står utanför, bör lägga fokus vid den faktiska skada som eventuellt åsamkas: tystande och "epistemisk orättvisa", det vill säga förmedling av oriktig information.

- Skribenten i Varsity använder inte begreppet tystande, men talar däremot i slutet av texten om faran med att den svarta historien och det svarta kulturarvet tvättas bort. Han betraktar rock'n'rollens historia som ett varnande exempel på det här.
- Ett exempel på tystande inom folkmusiken som Haapoja-Mäkelä nämner är tystandet av gångna artister. Senare versioner och artister har fått större tyngd än de tidigare vilket gjort att de tidigare har marginaliserats och snarast blivit gestalter som "fört traditionen vidare".
- Dessutom påpekar Haapoja-Mäkelä att Ingermanland och ingermanländskhet marginaliserades i den process som ledde till spridningen av Oi Dai, eftersom den blev en del specifikt av Finlands historia och av föreställningarna om det finska öst.
- Varsity-skribenten påpekar att också dagens rockmusik bär en stämpel av vita artister. Som Haapoja-Mäkelä kan man alltså tänka att musikens svarta rötter har marginaliserats i musikens nutid, i och med att den främst blivit en amerikansk och inte en afroamerikansk genre.

4. Kulturens "insida" och "utsida". (5 p)

- Enligt Haapoja-Mäkelä har begreppet kulturell appropriering fått kritik för att essentialisera kultur, det vill säga för att greppa kultur som en sorts tydligt avgränsad helhet med en tydlig kärna. För att entydigt kunna tala om vem hör till, eller står utanför, en kultur måste den ha tydliga gränser.
- En annan kritik som Haapoja-Mäkelä tar upp är att kulturell appropriering som begrepp utgår från en tydlig indelning i dem som hör till och dem som står utanför, även om autentisk tillhörighet till en kultur svårligen låter sig definieras. Vem är det till exempel i fallet Oi Dai dem som hör till och vem gör inte det? Sången har uppstått bland ingermanländska kvinnor men sedermera spridit sig vida omkring, och detta (inklusive frågan om ägarskap) har komplicerats ytterligare av arkivering och nya versioner.
- I artikeln i Varsity problematiseras inte frågan om gränser mellan kulturer direkt. Fallet Jimi Hendrix, som omnämns i texten, är emellertid ett tecken på hur mångfasetterad tematiken är. Hendrix var en artist som rönt stor popularitet vid Woodstock, ett evenemang som till stor del bevistades av en vit publik, men några veckor senare blev utbuad på en spelning i den välkända svarta stadsdelen Harlem. Hendrix själv skulle ha velat överge musikens rasspecifika linjer, men många betraktade honom som en förrädare i konflikten kring ägandet.

Bildmaterial 2.2

Bild 2.2 Dolk i röd skiffer från Pyhäjoki med björnhuvud som dekor. (Bild: Markku Haverinen/Museiverket)

Uppgift 2.2

I samband med sandtäkt 1957 hittades en 16 cm lång stenåldersdolk i Pyhäjoki kommun i Norra Österbotten. Artefakten upphittades alldeles i närheten av en husgrund från stenåldern. I ändan på skaftet finns ett konstfärdigt avbildat björnhuvud uppifrån sett. Dolken är tillverkad av en dekorativ, mörkröd bergart med naturligt ljusa strimmor, och den har slipats omsorgsfullt så att dess färger kommer till sin rätt. Det finns inga spår av användning på föremålet. Bergarten som använts för att tillverka den förekommer inte i Finland utan har hämtats från platser hundratals kilometer bort, från Kölen i Skanderna mellan Nordnorge och Sverige, där den brutits i förekomster högt uppe i fjällen. Den här typen av artefakter användes från slutet av yngre stenåldern, det vill säga neolitikum, till bronsåldern – åtminstone under 2000 år.

Analysera föremålet utifrån relationellt tänkande och världsåskådningen i norr.

Använd dig av kapitel 1 och 2 (sidorna 1–45) i Vesa-Pekka Hervas och Antti Lahelmas verk *Northern Archaeology and Cosmology: a Relational View* (Routledge, 2019). (0–20 poäng, max. 3000 tecken, inklusive mellanslag)

Skriv ditt svar utgående från bildmaterialet.

Poängkriterier 2.2

I ett bra svar har information som hämtats ur provmaterialet tillämpats på tolkningen av föremålet så att såväl bakgrundsuppgifterna om föremålet som observationer om bilden utnyttjas. Det finns flera möjliga tolkningar, men de ska basera sig på texten i urvalsprovet och fokusera på själva föremålet och dess betydelser, inte på ett återgivande av texterna eller en allmän beskrivning av världsåskådningen i norr. De centrala temana i ett gott svar:

- Kopplingen mellan råmaterialet och utvinningen av det till undervärlden (max. 4 p). I den traditionella världsåskådningen i norr handlar brytning inte enbart om materialanskaffning utan den har också en koppling till världsbilden. Att bryta ett bergs yta var farligt och brytning förutsatte samverkan med de icke-mänskliga varelser som bebodde berget. Att hämta mineraler ur "undervärlden" (liksom från platser högt upp i bergen) hänger samman med en shamanistisk bild av världen i tre nivåer, där den övre och undre befolkas av andeväsen. I den nordliga folkloren kopplades även olika lockande "förunderligheter", såsom kristaller, guld, skatter osv., till den under världen.
- Det fjärran, svårtillgängliga ursprunget till råmaterialet (max. 4 p). Att föremålet kommer långt bort ifrån, flera hundra kilometer, kan hänga samman med magiska kopplingar till saker och platser; råmaterialet innefattar en antydning om en fjärran, svårtillgänglig plats. Stenbrytning högt upp i fjällen har varit viktig, även om motsvarande material kanske kunde ha funnits mer lättillgänglig (jfr Hesperiholm). Platsanknutna traditioner hänger samman med föremål från platsen. Att föremålet hamnat i Finland antyder mobilitet och vidsträckta bytesnätverk.
- Stenens färg (max. 3 p). Den röda skiffrens uppseendeväckande färg och i bredare bemärkelse intresset för färggranna, glänsande och slipade material hängde centralt samman med den neolitiska revolutionen och den åtföljande ökningen i användning av mineral. Eftersom det handlar om en dolk, det vill säga ett föremål som använts för att döda, kan den röda färgen eventuellt även associeras till (björn)blod. Färgen fick man fram ur den utvändigt vardagliga klumpen råmaterial genom omsorgsfull bearbetning, vilket också var typiskt för den neolitiska stenåldern.
- Föremålets aktörskap (max. 4 p). Utsmyckningen med ett björnhuvud kan tyda på animistiska föreställningar där ingen kategorisk åtskillnad görs mellan människor, djur och föremål, utan föremålen kunde betraktas som levande varelser och aktiva aktörer. Ett återkommande drag i den magiska traditionen bland nordliga folk och i historiska källor, liksom även i arkeologiska material, är föremål med särskilda krafter. Det handlar om att föremål i en animistisk världsbild kan ta sin ägares egenskaper "i besittning". Dolkens björntema kan också antyda rituell björnjakt (jaktfest).

- Dolkens funktion (max. 3 p). Dekorationen och avsaknaden av spår av användning kan vara tecken på att det handlar om ett speciellt (rituellt) föremål som inte användes särskilt ofta. Fyndplatsen intill en stenålders husgrund är emellertid en vanlig och vardaglig omgivning. Detta kan tolkas som att föremålet hängde samman såväl med en rituell som en vardaglig kontext, och att skillnaden mellan dem inte var skarp.
- Den långa användningstiden för den här typen av föremål (2 p) kan antyda att det tjänat som en bro mellan generationer och haft i uppgift att upprätthålla kulturen och världsbilden.